PRZEGLĄD PRASY ZAGRANICZNEJ

CODZIENNY BIULETYN WYDZIAŁU PRASOWEGO

MINISTERSTWA SPRAW ZAGRANICZNYCH

Rok VII Warszawa, wtorek 27 września 1932 r. Nr. 221

ADRES REDAKCJI: ul. Marsz. Focha 1. Telefon 545-90 wewn. Nr. 16

SPRAWY POLSKIE

SYTUACJA POLITYCZNA W POLSCE.

L'Echo de Paris 24.IX, w trzecim artykule R. Cartier'a z cyklu: „Le destin polonais" twierdzi, że istnienie mniejszości narodowych stanowi jedną z najważniejszych przyczyn rozdźwięku pomiędzy partjami politycznemi w Polsce. Rząd obecny — pisze autor — jest zwolennikiem polityki mniejszościowej w duchu pojednawczym, gdyż uważa, iż tylko tym sposobem zdoła on wychować mniejszości na lojalnych obywateli Rzeczypospolitej. Opozycja prawicowa wysuwa moment nacjonalistyczny i rasowy, protestując przeciw posiadanej przez mniejszości równości praw politycznych, w czem przypomina hitlerowców. Nie należy jednak zapominać, dodaje autor, że narodowa demokracja — jak zresztą wszystkie bez wyjątku polskie stronnictwa polityczne — nie posiada ani krwiożerczych, ani wojowniczych instynktów, cechujących bandy hitlerowskie. Autor kończy uwagą, iż wobec zrozumienia przez całe społeczeństwo polskie niebezpieczeństwa, jakie, grozi Polsce ze strony Niemców, spory partyjne straciły na jaskrawości i ustąpiły do pewnego stopnia na drugi plan.

L'Echo de Paris 26.IX, w czwartym artykule z cyklu: „Le destin polonais" R. Cartier'a opisuje Gdynię i wyraża uznanie dla wysiłku narodu polskiego nad zdobyciem i utrwaleniem dostępu do morza. „Nie jest to bynajmniej — pisze autor — kaprys młodego narodu posiadania kosztownej zabawki, lecz zrozumienie, iż dostęp do morza jest zasadniczym warunkiem utrzymania niepodległości. Jasnem jest, że naród, który dał tak dobitne dowody zrozumienia wartości posiadania swego własnego portu, nie ustąpi przed żadnym intruzem, który chciałby mu wyrwać ten skrawek wybrzeża".

Pester Lloyd 26.IX, w obsz. art. poświęconym wewnętrznym reformom w Polsce, pisze m. in.: Marsz. Piłsudski — jak wiadomo — jest zdecydowanym przeciwnikiem partyjnictwa, które tak tragiczną rolę odegrało w życiu politycznem Polski; stąd szereg zarządzeń, umożliwiających władzom lokalnym rozwiązywanie zgromadzeń, zagrażających bezpieczeństwu publicznemu. Jeszcze większe znaczenie mają reformy szkolne, które modernizują szkolnictwo polskie i dają rządowi decydujący wpływ na wychowanie młodzieży. Nowy polski kodeks karny daje rządowi możność rozszerzenia jego wpływów na jedyny teren administracyjny, dotąd nieobjęty niemi. Reformę izb adwokackich uważa dziennik za skierowaną przeciw narodowej demokracji. Dziennik kończy artykuł twierdzeniem, że premjer Prystor przeprowadził szereg reform celem wzmocnienia wpływów rządu we wszystkich dziedzinach życia publicznego.

POLSKA A GDAŃSK.

Prasa niemiecka z 25.IX, podaje wiadomość o proteście Senatu gdańskiego z powodu tego, że polscy żołnierze, stanowiący ochronę pociągu wojskowego, palili papierosy na dworcu kolejowym.

Deutsche Allg. Ztg. 25.IX, pisze, że takie zachowanie się polskiej eskorty wojskowej przy wagonach amunicji znajduje się „w rażącej sprzeczności z przepisami o transportach materjałów wybuchowych przez Gdańsk i stanowi naruszenie przepisów bezpieczeństwa". Dziennik podnosi, że to niebezpieczeństwo może być usunięte przedewszystkiem przez zwolnienie Westerplatte przez Polaków i przeniesienie składów wojennych do Gdyni.

Königsb. Allg. Ztg. 24.IX, uważa, że na następcę hr. Graviny nadaje się najbardziej markiz Giustiniani, ponieważ jest dobrze zapoznany ze sprawami gdańskiemi. Zarazem dziennik występuje przeciwko

Rostingowi, którego uważa za polonofila. Dziennik ostrzega, że nominacja przychylnego Polsce Wysokiego Komisarza wywoła najcięższe konflikty w Europie oraz może doprowadzić do rozbicia Ligi Narodów.

Journal de Genève 23.IX, W. M. w art. p. n. „Une éclaircie à Dantzig" rozpatruje działalność zmarłego hr. Graviny i wyrażając mu wielkie pochwały, przypomina zaostrzenie w ostatnich czasach stosunków polsko-gdańskich oraz przypisuje ich złagodzenie talentowi i umiejętności dyplomatycznej hr. Graviny. W szczególności zwraca uwagę na układy 13 sierpnia r. b., na zasadzie których statki wojenne polskie uzyskały przywileje, co do postoju w porcie gdańskim. Chodziło również o zaprzestanie przez Polskę bojkotu towarów gdańskich, co także zostało szczęśliwie załatwione. (Autor utrzymuje jakoby w tych sprawach była również zasługa polityki p. Sahma). Akcja ta nie wyczerpuje jeszcze wszystkich kwestyj gdańskich, jest jednak już dobrem zapoczątkowaniem, z czego należy się cieszyć, ponieważ dla pokoju w Europie jest rzeczą pierwszorzędną ułożenie się przyjaznych stosunków między Polską a Gdańskiem.

POLSKA A NIEMCY.

Osservatore Romano 25.IX, zamieszcza ustęp z „Historji Papieży" zmarłego bar. Ludwika von Pastora, poświęcony stosunkowi papieża Klemensa XIV do Polski i do jej rozbiorów, które były sprowokowane przez Prusy.

W cytowanym ustępie L. Pastor wyraża się w ten sposób: „Pierwsze zaczątki t. z. pierwszego podziału Polski można znaleźć w polityce Berlina, który dążył do stworzenia pomostu prowadzącego do posiadłości w Prusach Wschodnich poprzez korytarz polski w pobliżu dolnego brzegu Wisły". Według dociekań Pastora papież Klemens XIV robił usilne starania, (o czem świadczą relacje nuncjuszów w Madrycie, Wiedniu i Paryżu) aby nie dopuścić do rozbiorów Polski. Pastor piętnuje milczenie Europy, do której Stanisław August i Klemens XIV napróżno się odwoływali. Publikacja „Osservatore Romano" jakoby wywołała duże wrażenie w kołach dyplomatycznych i prasy zagranicznej szczególnie ze względu na chwilę obecną.

POLSKA, RUMUNJA A ZSRR. PAKTY O NIEAGRESJI.

Deutsche Allg. Ztg. 27.IX, w koresp. z Bukaresztu pisze, że rząd rumuński znalazł się w trudnem położeniu z powodu tego, że Francja dąży do podpisania paktu nieagresji z Rosją bez względu na Rumunję. Zdaje się, że pod naciskiem francuskim Rumunja zmieni swoje stanowisko w tej sprawie i nie będzie domagała się bezwzględnego uznania połączenia Besarabji z Rumunją przez Rosję. Dziennik podnosi, że między rządem rumuńskim a posłem Titulescu istnieje wielka rozbieżność poglądów z tego powodu i prawdopodobnie usunie się on ze swego stanowiska.

Universul 12.IX, zamieścił korespondencję z Londynu pióra Augura o pakcie polsko - sowieckim. Autor podkreśla, że podpisanie przez Polskę paktu o nieagresji z Sowietami jest znamiennym aktem politycznym, który przyczynił się do wzmocnienia pozycji polskiej w Europie. Autor przewiduje, iż dzięki samodzielnej polityce Polska zdobędzie sobie wkrótce sytuację, która jej powinna przysługiwać dzięki jej położeniu geograficznemu i rozwojowi ekonomicznemu.

ZAGADNIENIA OGÓLNE

AKCJA NIEMIECKA W SPRAWIE ZBROJEŃ. SPRAWA ROZBROJENIA.

L'Ere Nouvelle 25.IX, zamieszcza art. wst. omawiający wysiłki robione przez Anglję dla doprowadzenia Niemiec do przyjęcia udziału w konferencji rozbrojeniowej. Dziennik wyraża się z wielkiemi pochwałami o tej akcji, która jednak dotąd nie dała rezultatów. Niemcy zrobiwszy błąd nie chcą się obecnie do niego przyznać i wyobrażają sobie, że będą proszeni, ażeby znowu zasiedli przy stole konferencyjnym. Jednak jest rzeczą wątpliwą, ażeby Anglja pomimo swej wspaniałomyślności chciała to zrobić, ponieważ nawet Mussolini zaczyna uważać, że Niemcy trochę zadaleko się posuwają. Pozostaje zatem tylko Henderson, który się tą sprawą martwi. Dziennik wyraża zdanie, że prace konferencji rozbrojeniowej winny być w d. c. prowadzone, bez względu na nieobecność Niemiec, które tylko należy pilnować, ażeby nie skorzystały z tych okoliczności, by przeprowadzać swe zbrojenia.

Kölnische Zeitung 24.IX, nawiązując w korespondencji z Rzymu, do wiadomości o zebraniu się Wielkiej Rady Faszystowskiej, która w początku października zamierza omawiać rewizję stosunku Włoch do Ligi Narodów, pisze: Jak widać z głosów prasy angielskiej Włochy zamierzają w najbliższym czasie opuścić Genewę na zawsze. Zmiana ich polityki w stosunku do Ligi Narodów jest widoczna chociażby z tego, iż Włochy nie są w Genewie reprezentowane tak jak dotąd przez ministra spraw zagranicznych lub podsekretarza stanu, lecz jedynie przez szefa gabinetu M. S. Z. Wielka Rada Faszystowska postanowiła na ostatniem posiedzeniu w dn. 8-go kwietnia, że na konferencji rozbrojeniowej Włochy aż do końca bronić będą swych postulatów. A postulaty te — zdaniem koresp. — to po pierwsze powszechne częściowe rozbrojenie, — a pozatem przyznanie równych z innemi państwami praw Niemcom w dziedzinie zbrojeń. Te cele nie zostały jeszcze osiągnięte i dlatego Włochy pozostają dotąd w Lidze Narodów. Dążenia Niemiec do odseparowania się od konferencji rozbrojeniowej oraz od Ligi Narodów są bardzo na rękę polityce Włoch, ponieważ dają one im dowód nietylko przeciw Francji, lecz także i przeciw Anglji, której na niczem tak nie zależy, jak na ograniczeniu zbrojeń i na utrzymaniu Ligi Narodów.

RÓŻNE.

Der Tag 25.IX, pisze, że skazanie sudeckich Niemców w Brnie przez sąd czeski jest jednym z dowodów prześladowania żywiołu niemieckiego w Czechosłowacji. Dziennik podkreśla, że nawet ten „haniebny wyrok" nie zmusi Niemców, aby „padali na kolana".

Druk „Kadra", Warszawa, Długa 50, tel. 11-86-30.

Drukowano na prawach rękopisu.